

induplati

konoplan

GLASILO
KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

Leto XIX.

MAJ 1970

Cena 0,20 din

Po! svobode

Letošnji 1. maj praznujemo obenem v znamenju nekaterih pomebnih obletnic — 100-letnega jubileja rojstva Vladimira Iljiča Lenina in 20-letnice samoupravljanja pri nas. Omenimo naj tudi, da smo 9. maja praznovali Dan zmage, ki je bila izbojevana pred 25. leti, in da smo 27. aprila praznovali ustanovitev OF pred 29. leti. Na vse te praznike se spominjamo pomembnih dogodkov iz naše preteklosti, dogodkov, v znamenju katerih danes smo in iz bistva katerih se obenem že tudi riše naša prihodnost. Zato je prav, da ob praznovanju letošnjega 1. maja premislimo prav bistvo teh preteklih dogodkov. 1. maj kot praznik delovnih ljudi je obenem predvsem izraz medsebojne solidarnosti delavcev in akt spontanosti njihovega gibanja. Vladimir Iljič Lenin, ta veliki revolucionar, je bil človek — prekaljen v življenju in borbi — odprtega srca, ki mu je bila tudi kot ideologu tuja vsaka dogma. »Nismo doktrinarji,« je govoril. »Naš nauk ni dogma, marveč napotilo za akcijo. Ne trdim, da Marx ali marxisti poznajo pot v socializem v vseh podrobnostih...

Znana nam je smer te poti... Toda konkretno, praktično jo bodo pokazale samo izkušnje milijonov, ko bodo stopile nanjo...« S prehodom na samoupravne odnose med delovnimi ljudmi smo pred 20. leti stopili na izredno pomembno pot — pot doslednega uresničevanja tistega, kar je notranje razvnelo in vodilo naše predhodnike, borce in revolucionarje. S 25. obletnico osvoboditve sovpada danes 20-letnica sa-

moupravljanja. V družbenih premikih, do katerih je prišlo, ki nastajajo in ki še bodo nastajali, se marsikaj lomi in kreše. Dogajanje, v katerem smo, ni ne enostavno in ne s takšnim ali drugačnim kalupom obvladljivo. Je mnogoprej zapleteno, prepredeno z vrsto nians, kot so zapletene in raznolike steze človeških življenj. To dogajanje pa vendar prežema in izpolnjuje eno, ki je od nekdaj nosilo vse, ki se jih danes spominjamo: SVOBODA. Zato je to dogajanje radikalna pot, pot svobode in boja — pot, po kateri prihajamo do samih sebe kot ljudi.

Komercialna služba

V današnji številki nadaljujemo z našo novo rubriko, v kateri skušamo kolikor se da strnjeno prikazati problematiko in delo naših strokovnih služb. Nadaljujemo jo z orisom problematike in dela naše komercialne službe, službe, o kateri tudi sicer že mnogo razpravljamo, bržčas prav zaradi tega, ker postaja njen pomen iz dneva v dan večji. Omenimo naj, da se ta njen pomen ne kaže le v uspešnosti prodaje, od

kateri so resda odvisni poslovni rezultati podjetja. Njen pomen pronicata dosti globlje, kot smo si običajno pripravljeni priznati, posega namreč v vse tiste skrite vzvode, od katerih delovanja je uspešnost prodaje v resnici šele odvisna. Sama uspešnost prodaje je le znak, kako in v kakšni vsklajenosti delujejo vsi ti vzvodi — saj je tudi dosežena v soodvisnosti njihovega delovanja. Zato lahko rečemo, da obvladuje pomen komercialne službe dejansko celotno poslovno politiko podjetja, v prvi vrsti pa delo njegovih tako imenovanih »tehničnih« služb: proizvodnje, razvojnega oddelka itd. S temi mislimi smo se obrnili na šefa komercialnega sektorja dipl. ing. Avgusta Oreška, da nam na kratko posreduje nekaj informacij o delu te službe, ki jo vodi. Naši prošnjaki je prijazno ustregel in nam izročil tale zapis:

Zaradi splošno znane težke situacije tekstilne industrije so rezultati prodaje letos kar zadovoljivi, zlasti zato, ker so v primerjavi z lanskim letom večji za 15—20 %; prav tako velja omeniti, da raste prodaja letos iz meseca v mesec. Najbolj pomembno je, da smo zmanjšali zaloge gotovega blaga, kar je bil naš poglavitni cilj.

V dokajšnji meri lahko pripisujemo pozitivni rezultat sistematični spremljavi dogodkov na tržišču. Raziskava trga, ki v našem podjetju (Nadaljevanje na 2. strani)

S 1. majem praznujemo letos še vrsto pomembnih obletnic: 25-letnico osvoboditve in 20-letnico samoupravljanja, prav tako pa tudi 100-letni jubilej rojstva velikega revolucionarja in človeka Vladimira Iljiča Lenina. Vsem delavcem podjetja želijo za obletnico ustanovitve OF, praznik dela in Dan zmage čimveč delovnih in osebnih uspehov

uprava podjetja

družbeno-politične organizacije
v podjetju

uredništvo Konoplana

Komercialna služba

(Nadaljevanje s 1. strani)

deluje že nekaj let, daje določene rezultate, ki seveda niso kar na dlani, ampak jim je treba znati prislusniti in jih porabiti.

Omeniti moram tudi ekonomsko propagando, ki je bila v preteklem obdobju zelo učinkovita, ker je sistematično spremljala ritem prodaje ter njemu primerno izbirala čas in medij.

Močno smo povečali tudi izvozno aktivnost, in sicer z iskanjem novih tržišč, ki smo se jim približali predvsem s številnimi ponudbami. Pri tem nam je uspelo zmanjšati predvideno izgubo. Zelo pomembno pa je tudi to, da nam je uspelo izpolnjevati rok dobave tako, kot smo planirali; to je posledica boljšega sodelovanja s proizvodnjo. Tudi vnaprej imamo namen raziskovati kar najbolj ustrezna tržišča.

Na rast prodaje v prihodnosti gledam optimistično. Zaradi večjega obsega prodaje smo obnovili skladišče gotovega blaga in reorganizirali delo. Delitev dela v komercialnem oddelku se je pokazala za učinkovito. Prizadevnost in delo v tem oddelku sta specifične narave; zlasti je pomemben stik s kupci in osebna angažiranost. Nekatera delovna mesta bo treba še izpopolniti zaradi razširjenega obsega dela. V preteklosti je bil ta oddelk često »podaljšana roka proizvodnje«. Naš koncept je jasen; uveljavljati hočemo svoje želje in prav zato tudi nositi odgovornost za njihovo uresničevanje. Jasno pa je, da je pri tem pomembno razumevanje med sodelavci kakor tudi to, da priznamo suverenost komercialnega oddelka.

Kakšne so prihodnje naloge komercialnega oddelka, kar zadeva oblikovanje njegove politike »navzven«? Poudarim naj, da bomo v perspektivi morali še tesneje sodelovati s sorodnimi tekstilnimi organizacijami, zlasti z dobavitelji. Raz-

V preteklosti je bil komercialni oddelk često samo »podaljšana roka proizvodnje«, danes pa moramo priznati njegovo suverenost. Na sliki: sestanek med delavci v komercialnem oddelku in našimi trgovskimi potniki (tretji z leve je šef komercialnega sektorja dipl. inž. Avgust Orehek).

širiti bomo morali začrtane meje potrebne proizvodnje in skrbeti za sodobno oblikovane izdelke.

Rad bi omenil tudi splošne težave, ki nastopajo v zvezi z nelikvidnostjo gospodarskih organizacij, problemom, ki prizadeva tudi nas. Našo politiko finansiranja bomo morali intenzivirati zaradi splošnih dejstev, ki jih moramo imeti stalno pred očmi. Pred petimi leti so imele gospodarske organizacije v Jugoslaviji skoraj 30 % lastnih obratnih sredstev, letos jih imajo komaj 20 %, kar je za tržno gospodarstvo nevzdržno; ostanek potrebnih obratnih sredstev morajo gospodarske organizacije najemati v obliki dragih kreditov. Poleg tega prihaja tu do velikega nanaščanja sredstev dobaviteljev, kar

je tudi usmerjeno k nelikvidnosti. Predvsem bomo morali imeti na tem področju jasno sliko za bodoče delovanje. Najbolj nas prizadeva to, da stroški, ki nepredvidoma nastanejo v tej zvezi, zlahka razvrednotijo prizadevnost proizvodnje in prodaje.

Za naš oddelk je pomembno, da neprenehoma spremljamo rast, prometa in dohodka, ki sta hvalabogu izmerljiva. Ta kriterij povzroča stagnacijo, ki je za konservativce tako zelo sprejemljiva. Delitev dela, ki je imperativ v oddelku, zahteva personalno politiko, ki temelji na sposobnosti in spoštovanju zastavljenih ciljev. Ostvarljiva pa je le tedaj, če odgovorni vedo, da oblasti, ki so jo prenesli na podrejene, ne morejo obdržati zase.

Nekaj besed o proučevanju tržišča

Dobro nabavljati in dobro prodajati je prav tako težko, kot dobro proizvajati. Lahko rečemo, da je prodaja še celo težja od same produkcije in da se dobro blago ne prodaja samo, kot to menijo nekateri. Trgovanje v podjetju, zlasti pa prodaja postajata v sodobnem gospodarstvu vse težja. Ne zadoščajo več pretekla izkustva, prav tako tudi ne le poznavanje tehnike poslovanja, marveč je treba tudi poznati sodobne metode in načela trgovanja.

V manjših podjetjih s trgovanjem običajno ni toliko problemov, kot v velikih. V prvi vrsti vpliva na podjetje trg in njegove tendence. Pomembna je stopnja konkurence, toda tudi splošne karakteristike določenega trga, kot so npr.: struktura prebivalstva, stopnja rasti prebival-

stva, izobrazba in kultura prebivalstva in podobno.

Podjetje lahko vpliva na zunanje dejavnike, zlasti na trg, tako da svojo ponudbo čimbolj prilagodi zahtevam trga. Da bi se podjetja čimbolj seznanila s trgom, so začela razvijati tržnoraziskovalne službe, ki imajo v večjih podjetjih lahko naslednji okvirni program dela:

- redne analize tekoče prodaje,
- raziskave trga za sedanje proizvode,
- raziskave trga za nove proizvode,
- raziskave o mestu in vlogi podjetja na trgu, dolgoročnih tendencah na trgu itd.

Vendar od tržnoraziskovalne službe ne moremo terjati takojšnjih rezultatov. Navadno se pri tem delu

v začetku zbirajo podatki po celo leto in šele potem se pride do določenih ugotovitev. Pomembna je tudi dobra povezava med tržnoraziskovalno službo in tehnično razvojno službo.

V sodobnem svetu prisojajo tržnoraziskovalni službi velik pomen. V naši državi pa opravlja ta služba šele pionirsko delo. Zato so naziranja o njej različna in protislovna, četudi je brez dvoma potrebna. To potrebo postavlja zahteva, da se proizvajata za tržišče. Tržišče pa je neusmiljeno.

Podjetje mora biti obveščeno o odnosih in pojavih na trgu, na katerem nastopa in o razvojnih tendencah svojih produktov. Vedeti mora, če produkti ustrezajo željam kupcev, če so prodajne metode, ki jih upo-

rablja, učinkovite, kakšno je povpraševanje po produktih podjetja na določenem trgu ipd.

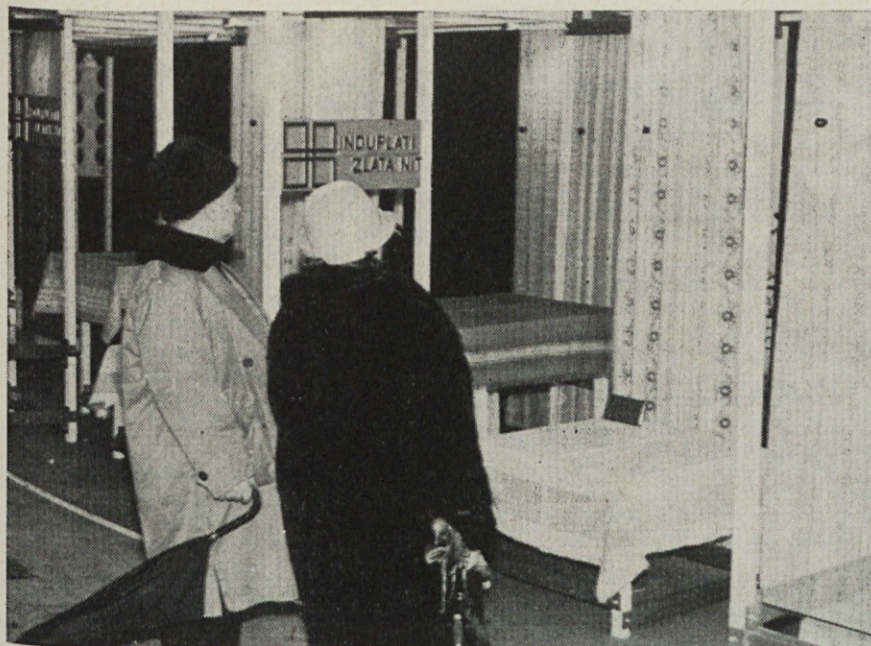
Podjetje ima več možnosti in poti, da dobi vpogled na prodajni trg. Ena takih možnosti so poročila zastopnikov oz. potnikov o stanju na trgu, tako kot to sami opažajo, pripombe kupcev glede kvalitete, cen ipd.

Podjetje ima možnost, da se poda na stanju na trgu na podlagi mnenj in poročil poslovnih partnerjev, z obiski na razstavah in sejnih, iz dnevnega in strokovnega časopisa ipd. Vse to je delna podlaga za presojo in ocenitev tedenc na trgu. Skoraj vsa podjetja vodijo na ta način poizvedovanja na trgu. Ta način poizvedovanja pa zadostuje, če

gre za trg, na katerem se že dolgo časa prodaja in iz izkustva poznajo odnosi in pojavi na trgu. Takšno poizvedovanje pa še ni »proučevanje trga« v pravem pomenu. Ekonomska teorija in proučevanja so privedla do razvoja takšnih spoznanj in metod, ki nam dajejo, če so pravilno izbrane in uporabljene, veliko večji in preciznejši vpogled na procese, pojave in odnose na trgu, oziroma na vsem področju od proizvodnje do porabe. Takšno sistematično proučevanje na podlagi znanstvenih metod imenujemo »proučevanje trga«.

Proučevanje trga ni samemu sebi namen, ampak je podlaga za prodajno-politične odločitve.

Dipl. ing. Pogačnik

Trgovanje v podjetju, zlasti pa prodaja postajata v sodobnem gospodarstvu vse težja. Ne zadoščajo več pretekla izkustva — poznati je treba tudi sodobne metode in načela trgovanja. Na sliki: posnetek s sejma mode 1970 na GR v Ljubljani

Ogled predilnih strojev v tovarni Mackie

V našem srednjeročnem planu investicij imamo poleg nabave drugih proizvodnih strojev tudi nabavo nove predilnice za sintetična vlakna. Plan sam je razdeljen na dva dela, na sistem predenja preje povprečne Nm 10 in na predenje sintetične s povprečno Nm 30. V ta namen smo zbrali že več ponudb raznih firm, ki izdelujejo take stroje. Izmed teh ponudb prideta za naše podjetje v poštev le dve ponudbi. Prva taka ponudba je ponudba firme »James Mackie«, Belfast, druga pa firma »Tematex«, Milano.

Ker strojev ne moreš ocenjevati samo po prospektih, smo si jih šli ogledat v tovarno »James Mackie«. Predhodno smo jim bili že poslali balo sintetičnega vlakna »Malon 4,5

den $\times 100$ «, to je surovino, iz katere nameravamo pri nas izdelovati prejo povprečno Nm 10. Za izdelavo sintetične preje povpr. Nm 10 in za naše potrebe smo po njihovih prospektih in podatkih predvideli, da bi rabili sistem sestojč iz:

- mešalne komore
- 1 kom. mikalnik z avtomatičnim nakladalnikom,
- 1 kom. I Intersecting — raztezalka,
- 1 kom. II Intersecting — raztezalka,
- 2 kom. III Intersecting — raztezalka,
- 2 kom. obojestranska prstančeva predilna stroja.

Za izdelavo višjih številk pa bi lahko uporabili isti sistem, le med

III. raztezalko in med predilnim strojem bi morali montirati še pred-predilni stroj. (So pa še razne druge rešitve.) Pri ogledu takega sistema strojev v tovarni »Mackie« smo prišli do spoznanja, da bi lahko shajali tudi brez mešalnih komor in bi pokladali material direktno v nakladalnik mikalnega stroja.

Na kratko naj opišem potek izdelave preje, kakor so nam ga iz našega materiala (Malon 4,5 den $\times 100$) prikazali v tovarni »Mackie«:

Material iz bale malo ročno zrahljan, se poklada v nekakšno pokladalno skrinjo, ki je razmeroma precej velika. Iz te skrinje potuje material preko nakladalnika z avtomatično tehcnico na dovajalni transportni trak mikalnika. Pri tem nakladalniku moram pripomniti, — kar je razlika od drugih podobnih nakladalnikov, — da stehstan material polaga v poševnih pasovih na dovajalni trak mikalnika. To je za kvaliteto zelo važno, ker je rjuha iz materiala, ki nastaja na ta način na dovajalnem traku, enakomernejša, po celi širini rjuhe pa nikakor ne more priti do prekinitev. Dovajalni trak dovaja enakomerno material v obliki rjuhe mikalniku. Tu gre material skozi več razvlaknjalnih valjev po obodu tamburja, nad katerim so nameščeni še delovni in čistilni valjčki (5 parov). Takoj po izhodu iz karde se ta razvlaknjen material v obliki koprene po širini razdeli na 6 delov — pasov, ki se nato združijo zopet v enega; tako dobimo iz koprene trak. Ta trak se nato še v raztezalni glavi mikalnika primerno raztegne in v lepih koncentričnih krogih odlaga v predilniške lonce. Polne lonce stroj avtomatično menja s praznimi. Ker so razmeroma zelo veliki, v premeru merijo 1000 mm, v višino pa tudi 1000 mm, imajo za transportiranje na dnu kolesa.

Zaradi natančnejše nastavitve karde so vsi valji z igelnimi oblogami brušeni. Številko traku lahko reguliramo z regulacijo tehcnice pri nakladalniku ali pri raztezalni glavi. Odvajalna hitrost traku je ca. 80 m/min. Izdelani trak je lep, enakomeren in brez gnezd.

Tako izdelane trakove nato dvojijo in raztezajo na gill-raztezalkah ali, kakor jih tudi imenujejo, »Pin-mack« intersectingih. To so razmeroma majhni in zelo pregledni stroji. Dvojiti je mogoče do 8-krat. Raztezno polje je izpolnjeno s potujočimi glavami. Vsi vhodni trakovi so opremljeni z zaustavkami. Izhodni trak, ki se zлага v enakomernih koncentričnih krogih v predilniške lonce, je mogoče nastavljati na določeno dolžino, pri kateri se stroj sam ustavi. To je važno za ugotavljanje in kontroliranje številke traku. Hitrost odvajanja traku znaša ca. 103 m/min, število odvodov pa od 1 do 3. Izdelani trakovi iz našega »Malona« so bili lepi in enakomerni.

Ko material v traku preide večkratno dvojenje in raztezanje skozi vse tri raztezalke — »Intersectinge«,

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ogled predilnih strojev...

(Nadaljevanje iz 3. strani)

je pripravljen za predenje ali pa za predpredenje, če hočemo iz njega presti višje številke.

Iz našega materiala (Malona) smo izdelali na prstančevem predilnem stroju iz traka III. raztezalke enake številke Nm 9 in Nm 18. To smo lahko naredili, ker so vsi njihovi predilni stroji opremljeni z visoko razteznimi raztezali. Novost pri njihovi predilnih strojih pa je tudi, da so vretena podaljšana; gledajo ca. 100 mm iznad cevke ter imajo na koncu ozobčeno glavico, kjer se nitka zatakne in s tem preprečuje nastanek balona. Trgalci, nekateri jih imenujejo tudi zaviralci balonov, so nepotrebni in tekači so neprimerno

lažji. Imajo pa separatorje, vendar so ti le nekoliko višji od dviga voza. Vretena imajo maksimalno 9000 obr. na min. Premer prstanov je $\varnothing$ 3 cole. Izdelujejo eno ali dvostranske predilne stroje.

Na enakem prstančevem predilnem stroju smo iz enakega materiala (Malon) predli tudi številko Nm 30; seveda smo predhodno izdelali predprejo na predpredilnem stroju.

Predpredilni stroj, ki je bil montiran v tem poizkusnem oddelku, je bil podoben našima, brez kakšnih posebnih sprememb. V njihovem razvojnem oddelku pa so nam pokazali nov prototip predpredilnega stroja, ki se bistveno razlikuje od prejšnjih. Pogon vreten je podoben kakor pri gill predilnem stroju, le da je veliko večji, primeren alumi-

nijastim kolutnim cevkam, kakršne uporabljajo v njihovi tovarni.

Kakovost preje iz akrilnega štapliranega vlakna »Malon 4,5 × 100 mm«, ki so jo spredli na opisanih strojih, je bila pri Nm 9 kakor tudi pri Nm 18 zelo dobra in kvalitetnejša od preje, ki jo predemo na naših strojih.

Za konec pa še nekaj besed o sami tovarni »James Mackie«. Tovarna stoji ob robu mesta Belfast. Je stara in se je razvila iz nekdanje kovačije. Zaposluje ca. 5000 ljudi. Delajo samo v eni izmeni z deljenim delovnim časom. Da ne bi bilo zastoj v prometu, začenja in končuje vsak oddelek z 20 minutno razliko. Tovarna izdeluje v glavnem predilne stroje za trda in sintetična vlakna.

Aron Zornada

XIV. redna seja DS

Dne 23. 4. 1970 je bila XIV. redna seja DS z naslednjim dnevnim redom:

1. Obračun prodaje za prvo tromesečje 1970.
2. Regresi v letu 1970.
3. Razpis volitev za DS in svete enot — organizacij združenega dela.
4. Sprejem Pravilnika o varstvu pri delu.
5. Razno.

Obračun prodaje za I. tromesečje 1970 je podal šef ekonomsko-analitskega sektorja ing. Klešnik Jože. Na podlagi priložene dokumentacije, ki so jo člani DS dobili že predhodno na vpogled, je ugotovil razveseljivo

dejstvo, da je prodaja na domačem trgu v obravnavanem obdobju dosegla 94% plana, prodaja na tujem trgu pa 115%; celotna prodaja je tako dosegla 96% plana. Pri prodaji na domačem trgu je bila v tem obdobju v povprečju dosežena 36% stopnja prispevka za pokritje, kar je za 9% več, kot je bilo predvideno s planom. Zato je bil tudi dosežen prispevek za pokritje v absolutnem znesku v višini 100% plana. Z doseženim prispevkom za pokritje je podjetje v tem obdobju pokrilo nastale fiksne stroške, stroške v zvezi s prodajo, izgubo pri izvozu in druge odbitke; poleg tega pa je pokrilo

še 178 000 din fiksnih stroškov iz leta 1969, kar predstavlja pravzaprav dobiček, ki je bil dosežen v tem obdobju. S planom je bilo sicer predvideno, da bo ostanek za kritje omenjenih stroškov približno še enkrat večji, vendar je podjetje v tem obdobju prejelo od dveh svojih poslovnih strank, to je od Juhotekstila, Ljubljana in Bombažne predilnice in tkalnice, Tržič obračunane zamudne obresti iz leta 1969, ki jih je moralo tudi pokriti.

V obravnavanem obdobju so se zmanjšale tudi celotne zaloge materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov v povprečju za 13%. To znižanje je povzročilo, da so trenutno celotne zaloge dosegle raven, ki je kar za nekaj let nazaj najnižja. Vendar moramo ugotoviti, da se položaj glede likvidnosti zaradi tega ni prav nič izboljšal, ker so se zaloge v večji meri samo spremenile v terjatve, kar pa je seveda precej bliže njihovi denarni realizaciji. To nas sili, da redno in z vso potrebno prizadevnostjo izterjujemo naše kupce.

Pri drugi točki dnevnega reda je šef kadr.-organizac. sektorja ing. Janko Ukmar predlagal delavskemu svetu v potrditev nekatere spremembe v zvezi z regresi v letu 1970. Njegove predloge so člani delavskega sveta soglasno v celoti potrdili. Obenem je delavski svet sprejel tudi sklep, da pošlje podjetje letos na oddih ca. 60 članov kolektiva v naša počitniška domova v Umagu in na Mali planini pod pogojem, da pri tem izrabijo svoj redni letni dopust; stroške njihovega bivanja bo plačalo podjetje.

V nadaljnjem navajamo sprejete predloge o regresih v letu 1970:

Cena za penzion v naših počitniških domovih znaša din 42,00 za odrasle in 34,00 za otroke do 12 let. Posamezniki, ki izrabijo dopust v naših počitniških domovih, plačajo od tega din 14,00 oz. za otroke din 10,00, razliko pa regresira podjetje. Za odhodno kosilo plačajo odrasli

Dne 27. aprila se je na pobudo sekretariata OOOZK Induplati udeležilo nekaj naših delavcev pohoda v Kočevski rog, organiziranega v počastitev praznika ustanovitve OF in 25-letnice osvoboditve. Pohod je bil obenem tudi »tovariško srečanje«, namenjeno boljšemu medsebojnemu seznanjanju članov naše OOOZK. Na sliki: Ančka in Viktor pirpravljata »maksi« čevapčiče.

din 10,00, otroci pa din 8,00. Za otroke, ki še niso stari 3 leta, ni treba vzeti penziona, vendar ti otroci nimajo pravice do samostojnih obrokov hrane in samostojnega ležišča. Prevoz se bo vršil z rednim avtobusom. Odhod avtobusa bo izpred vratarne ob 5. uri zjutraj. Stroške prevoza krije vsak posameznik sam. Regres je mogoče uživati do največ 14 dni v letu, dodatno, in to 8 dni v letu je mogoče uživati regres samo v počitniškem domu na Mali planini, to pa le ob sobotah in nedeljah. Regres se prizna samo tistim, ki vzamejo celotni penzion ali vsaj en glavni obrok hrane in prenočišče. Pravico do regresa imajo vsi člani kolektiva in njihovi otroci, dokler jih starši preživljajo, žene, ki niso zaposlene, in starši, če jih zaposleni preživlja, ter direktni upokoјenci in njihovi otroci, če jih ti preživljajo. Pravica do regresa je neprenosljiva. Zato mora vsak, ki vzame napotnico za počitniški dom, pa te ne izkoristi sam, marveč jo izročiti osebi, ki ni član kolektiva ali nima pravice do regresa, plačati celotni penzion. Ob prijavi za letovanje v počitniškem domu mora vsak posameznik plačati akontacijo v višini din 50,00 za odrasle oz. din 30,00 za otroke. Odpoved prijave se upošteva le pri upravičenih primerih (to je smrt, bolezen, službena odsotnost), vendar s potrdili kadrovsko-organizacijskega sektorja.

Člani kolektiva in njihovi otroci ter nezaposlene žene, ki želijo izrabi dopust v drugih počitniških domovih ali gostiščih, imajo pravico do regresa v višini din 10,00 za odrasle in din 5,00 za otroke do 12. leta starosti. Regres se jim izplača po končanem dopustu na osnovi predloženega potrdila, iz katerega mora biti razvidno število dni, ki so jih preživeli v drugem počitniškem domu ali gostišču.

Cena za topli ali hladni obrok (malico) v naši menzi je din 2,60,

Na tem mestu je bila 1. stalna straža pred bazo 20. Vodič (šesti z leve) razlaga udeležencem »tovariškega srečanja« nadrobnosti o takratnih dogodkih

za kosilo pa din 6,00. Od tega plača posameznik za malico din 1,00, za kosilo pa din 4,00, za otroka do 12. leta starosti din 3,50. Razliko regresa podjetje. Zgoraj določena cena za kosila v menzi velja tudi za tiste osebe, ki niso redni abonenti. Pravico do regresa za malice imajo samo člani kolektiva, medtem ko lahko izrabljajo regres za kosila tudi nepreskrbljeni otroci in nezaposlene žene.

K 3. in 4. točki dnevnega reda objavljamo v pričujoči številki Konoplana posebna zapisa, zato ju na tem mestu ne obravnavamo.

V nadaljevanju se je delavski svet pod točko razno sklepal še o dodelitvi zemljišča v uporabo za gradnjo garaž trem proslcem, članom delovne skupnosti podjetja, o podaljšanju pogodbe o oddaji dvorane v najem »Marketingu« do konca avgusta letos, o tem, da se sredstva, s katerimi razpolaga Industrijska prodajalna na žiro računu in drugih skladih, vodijo kot depozit na vpogled pri Kreditni banki Domžale, o vnosu din 140 000 v minimalni del poslovnega sklada in o potrditvi elaborata Menze in počitniških domov Induplati o prehodu na 42-urni delovni teden.

Proizvodnja in kvaliteta v marcu 1970

V marcu sta dosegla najboljše proizvodne rezultate obrata tkalnice in oplemenitilnice. Predilnica je plan sukanja izpolnila skoraj 100 %, v predenju pa je dosegla slabši rezultat, ker je imela v programu proizvodnje večji asortiman preje, in to v manjših količinah. To je povzročilo večje zastoje oziroma nižjo produktivnost. Tkalnica je še vedno obratovala delno v štirih izmenah, oplemenitilnica delno v treh izmenah. Obrata predilnice in konfekcije sta delala v predvidenih izmenah po planu.

Oskrba s surovinami in drugim materialom je bila boljša. Tako so vsi obrati, predvsem pa obrat tkalnice delali z manjšimi zastoji, kar je dalo tudi boljše proizvodne rezultate.

Če primerjamo izpolnitev proizvodnih nalog v marcu po posameznih obratih z marcem 1969 in tro-

mesečnim rezultatom, ugotovimo naslednje:

		Plan marec 70 %	Index marec 69 %	Plan I. tr. %	Index II. tr. %
Predilnica	— predenje	89,5	93,2	89,8	98,6
	— sukanje	97,0	114,7	92,7	105,3
Tkalnica	— mtr	96,2	108,2	92,8	104,0
	— m ²	97,3	118,9	93,7	113,3
	— 000 vot.	104,6	99,4	101,4	96,4
Oplemenitilnica	— mtr.	107,5	107,6	97,7	107,3
Tiskarna	— mtr.		91,6		116,4
Konfekcija	— b. mtr		123,6		149,1
	— Nh		94,6		107,7

Iz zgoraj navedenih rezultatov lahko ocenimo proizvodnjo v I. tromesečju za boljše kot v I. 1969. Rezultati so dobri predvsem v tkalnici,

oplemenitilnici in konfekciji. Predilnico moramo ocenjevati po kriteriju potreb tkalnice; tako tudi lahko (Nadaljevanje na 6. strani)

Proizvodnja in ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

zaključimo, da je dosegla dober rezultat.

Glede na potrebe trga pa lahko pričakujemo v aprilu še boljše rezultate, kot smo jih dosegli v marcu.

V marcu se je v primerjavi s februarjem izboljšala tudi kvaliteta surovih in gotovih adjustiranih tkanin, in to v vseh skupinah tkanin. Pri surovih tkaninah smo dosegali v marcu in poprečno v I. tromesečju letošnjega leta naslednjo kvaliteto:

	I. razred %	II. razred %	III. razred %	Nereg. tkanine %
Lanene tkanine	96,56	2,37	0,63	0,44
Bombažne tkanine	94,96	3,61	0,68	0,75
Sintetične tkanine	88,96	6,30	1,82	2,92
Lan.-bomb. tk.	97,32	1,06	0,40	1,22
Bomb.-sint. tk.	74,47	14,93	4,54	6,06
I. tromesečje 1970				
Lanene tkanine	96,07	3,01	0,40	0,52
Bombažne tkanine	94,68	3,72	0,81	0,79
Sintetične tkanine	86,92	6,90	2,53	3,65
Lan.-bomb. tk.	97,14	1,12	0,45	1,29
Bomb.-sint. tk.	72,25	13,43	4,86	9,46

Skupno po kvalitativnih razredih pa smo v marcu in I. tromesečju dosegli pri surovih in adjustiranih tkaninah naslednje rezultate:

	Surove tkanine marec 70—I. trom. 70 %	Adjustirane tkanine marec 70—I. trom. 70 %		
I. razred	93,62	92,95	93,79	93,16
II. razred	3,87	4,05	3,77	3,93
III. razred	0,98	1,22	0,94	1,16
Neregularne tkanine	1,53	1,78	1,50	1,75

Iz zgoraj navedenih rezultatov lahko vidimo, da se kvaliteta izboljšuje v vseh skupinah. Vendar je iz kontrole tkanin razvidno, da je še veliko blaga drugo in tretje razrednega zaradi objektivnih razlogov, tako predvsem zaradi madežev, ki nastajajo skoraj v vseh proizvodnih fazah in seveda tudi pri notranjem transportu. Delno pa nastajajo napake tudi zaradi slabega vzdrževanja

strojev. Naša naloga je torej, da skrbimo za čistočo na vseh delovnih mestih, pazimo na blago pri transportu in redno vzdržujemo stroje in kontroliramo njihovo delovanje. Če bomo tako ravnali, sem prepričan, da bomo lahko še izboljšali našo kvaliteto in s tem seveda dosegli tudi boljše poslovne rezultate.

Tehnolog PTK:
ing. Franc Jeraj

Kako bomo volili?

Delavski svet je na svoji zadnji seji razpisal volitve za polovico novih članov delavskega sveta in za člane svetov posameznih enot — organizacij združenega dela v podjetju. Tako bomo 18. maja volili 16 novih članov delavskega sveta, poleg tega pa vsak v svoji enoti — organizaciji združenega dela določeno število članov svetov. Edinole v Industrijski prodajalni Induplati, ki je bila ustanovljena šele v lanskem letu, zaradi majhnega števila članov njene delovne skupnosti ne bodo volili sveta — funkcijo le tega opravlja namreč njena celotna delovna skupnost oz. njen zbor delovnih ljudi — marveč samo predsednika tega zbora delovnih ljudi in njegovega namestnika.

V drugih enotah — organizacijah združenega podjetja pa bomo, kot že rečeno, volili določeno število članov svetov, in sicer:

v predilnici	9 članov
v tkalnici	15 članov
v oplemenitilnici	9 članov
v konfekciji	9 članov
v enoti za vzdrževanje in investicije	9 članov
v upravi	9 članov
v stanovanjski enoti Induplati	5 članov
v Menzi in počitniških domovih	5 članov

Ker volimo v našem podjetju delavski svet po volilnih enotah, je delavski svet v svojem sklepu o razpisu volitev določil tudi volilne enote in obenem, katere organizacije združenega dela sestavljajo posamezno volilno enoto. Praviloma sestavljajo posamezne organizacije združenega dela svoje volilne enote; izjema je samo volilna enota VI., ki jo sestavlja uprava skupaj z Industrijsko prodajalno in Stanovanjsko enoto. Po tem sklepu delavskega sveta so v podjetju tele volilne enote, ki jih sestavljajo naslednje organizacije združenega dela:

- Volilna enota I — predilnica;
- Volilna enota II — tkalnica (s pripravilnico in čist. blaga);
- Volilna enota III — oplemenitilnica (s tiskarno, adjustirno in oddelkom za plastificiranje);
- Volilna enota IV — konfekcija;
- Volilna enota V — enota za vzdrževanje in investicije;
- Volilna enota VI — uprava, Industrijska prodajalna in Stanovanjska enota;
- Volilna enota VII — Menza in počitniški domovi.

Prav tako pa je delavski svet v omenjenem svojem sklepu določil, koliko novih članov delavskega sveta volijo posamezne volilne enote. Tako se voli v posameznih volilnih enotah

Dne 22. aprila je bil v posebni sobi menze sestanek članov OOKZ Induplati, na katerem so obravnavali obračun poslovanja podjetja za I. tromesečje v letu 1970, akcije v letu 1970 in organizacijo »tovariškega srečanja«

naslednje število novih članov delavskega sveta:

V volilni enoti	Število članov DS
I.	2
II.	6
III.	2
IV.	3
V.	1
VI.	1
VII.	1

Obenem je delavski svet na tem svojem zasedanju imenoval tudi predsednika in dva člana volilne komisije in predsednika in dva člana komisije za sestavo volilnih imenikov.

Ker bo do izida te številke Kono plana kandidacijski postopek že za nami, naj se v nadaljnjem omejim le na opis poteka samega glasovanja in ugotavljanja izida volitev.

Čas glasovanja določi volilna komisija tako, da lahko isti dan glasujejo delavci vseh izmen. Glasovanje se začne ob uri, ki je določena za začetek glasovanja in traja nepretrgoma ves čas, ki je določen za glasovanje. Pred potekom tega časa se lahko glasovanje zaključi samo, če so glasovali vsi volilci, ki so vpisani v volilnem imeniku za to volišče. Pred dnevom, ki je določen za glasovanje, lahko glasujejo volilci v primerih, določenih v republiškem zakonu. Za naše podjetje pride tu v poštev le primer, da bi bil volilec na dan glasovanja na uradnem potovanju.

Volilec glasuje na volišču, za katero je vpisan v volilnem imeniku. Volilni odbor ne sme odreči glasovanja nikomur, ki je vpisan v volilni imenik. Predsednik ali član volilnega odbora obkroži zaporedno številko volilca v volilnem imeniku, mu pojasni način glasovanja in mu da glasovnico. Če pride glasovat volilec, čigar ime je v volilnem imeniku že obkroženo, volilni odbor ne dovoli glasovanja, vpiše se pa to v zapisnik.

Volilec lahko glasuje samo za kandidate, ki so navedeni na glasovnici. Kandidate, za katere gla-

suje, označi volilec na glasovnici tako, da obkroži številke pred njihovimi imeni. Volilec glasuje za toliko kandidatov, kolikor članov se voli v delavski svet (oz. svet). Pri pisanju drugih in glasovanje zanje se ne upošteva. Izpolnjeno glasovnico odda volilec v glasovno skrinjico in zapusti volišče.

Če volilec zaradi telesne hibe ali iz drugih vzrokov ne bi mogel sam izpolniti glasovnice, ima pravico pripeljati s seboj osebo, ki namesto njega po njegovem navodilu izpolni glasovnico. To se vpiše v zapisnik.

V zapisnik o glasovanju (ki ga pišejo volilni odbori) se poleg splošnih podatkov (dan in čas glasovanja, delovna organizacija, številka volišča, imena navzočih članov volilnega odbora in predstavnikov kandidatnih list oz. njihovih namestnikov) vpišejo okoliščine, ki so pomembne za glasovanje.

Ko je glasovanje končano, prešteje volilni odbor najprej neuporabljene glasovnice, jih da v poseben ovitek in ovitek zapečati. Nato ugotovi volilni odbor skupno število glasovalcev po volilnem imeniku. Nato odpre glasovalno skrinjico in prešteje glasove. Če se pokaže razlika med skupnim številom glasovalcev po volilnem imeniku in med številom glasovalcev po oddanih glasovnicah, velja izid po glasovnicah.

Neveljavne so neizpolnjene glasovnice in glasovnice, izpolnjene tako, da se za nobenega kandidata ne da zanesljivo ugotoviti, ali je volilec zanj glasoval. Če je volilec glasoval za več kandidatov, kot je članov, ki se volijo v delavski svet (oz. svet), se upošteva pri ugotovitvi izida glasovanja le toliko kandidatov, kolikor članov se voli v delavski svet (oz. svet); pri tem se upoštevajo kandidati po vrsti, tako kot so navedeni na glasovnici.

Volilni odbor odda zapisnik o svojem delu in drugo gradivo o glasovanju takoj volilni komisiji.

Izid volitev ugotovi volilna komisija na podlagi izida glasovanja na vseh voliščih (in na podlagi gla-

sovnice, oddanih v omenjenem primeru pred dnevom glasovanja). Za člane delavskega sveta (in svetov) so izvoljeni kandidati, ki so dobili največ glasov.

Če je dvoje ali več kandidatov v okviru skupnega števila članov, ki se volijo v delavski svet (oz. svet), dobilo enako najmanjše število glasov, je med njimi izvoljen tisti, ki je po vrsti prvi napisan na glasovnici. Volilna komisija razglasi izid volitev in pošlje delavskemu svetu zapisnik o svojem delu.

Volilna komisija izda izvoljenemu kandidatu potrdilo, da je izvoljen.

Pri volitvah v svete enot — organizacij združenega dela se glasovanje opravi posebej za volitve v svet in posebej za volitve v delavski svet. Glasovanje lahko vodi isti volilni odbor, glasovnice pa se oddajo v posebno glasovalno skrinjico za člane sveta in v posebno glasovalno skrinjico za člane delavskega sveta. Zapisniki se napravijo posebej za volitve v svet in posebej za volitve v delavski svet. Izid volitev se ugotavlja posebej za volitve v svet in posebej za volitve v delavski svet.

Prvo sejo delavskega sveta po volitvah skliče predsednik delavskega sveta najpozneje za 15. dan po volitvah. Na prvi seji se verificirajo mandati nanovo izvoljenih članov delavskega sveta. Na prvi seji se izvoli tudi predsednik delavskega sveta, če je prejšnjemu predsedniku prenehal mandat.

O verifikaciji mandatov odloči delavski svet na podlagi poročila verifikacijske komisije. Komisija ima 3—5 članov, ki jih izvoli delavski svet izmed sebe.

Pri razpravljanju in odločanju o potrditvi mandata izvoljenih članov delavskega sveta imajo pravico sodelovati vsi njegovi člani. Član delavskega sveta, čigar mandat je spodbijan, ne more glasovati o verifikaciji svojega mandata. O vsakem spodbijanjem mandatu se glasuje posebej.

I. P.

Razmišljanja o regresih

Na zadnjem zasedanju DS in že prej je bilo izrečenih precej pripomb k politiki regresov z ozirom na različne oblike, ki se jih v podjetju poslužujemo. Največkrat govorimo le o dopustih in malicah, ostalo pa zanemarjamo. Mislim, da je prav, da si najprej osvežimo spomin z vsemi oblikami. Te so: regresi za prevoze na delo, regresi za mrzle in tople malice ter kosila, regresi za izkoriščanje dopusta v obeh domovih, regresi za izkoriščanje dopusta v drugih domovih ali campih, preventivni pregledi v ambulanti, brezplačni dopusti obolelih ali socialno ogroženih sodelavcev, mleko ali drugi napitki na nekaterih delovnih mestih in povračila šolnin za do-

datno izobraževanje. Kar lepo število jih je, kajne! Kljub temu, da je to lepo in prav, pa le ne smemo preko ugotovitev na delavskem svetu, ki so v glavnem sledeče:

- vsi delavci regresov ne uživajo,
- stroški naraščajo preko meja,
- razdelimo si raje denar na roko,
- kaj bo z menzo.

Prva ugotovitev je brez dvoma na najbolj trhljih nogah. Mislim, da ni sodelavca, ki te ali one oblike regresa ne bi užival. Kdor še ne verjame, naj še enkrat prečita prvi odstavek.

Glede stroškov najprej zakonsko določilo in nekaj podatkov: iz sklada skupne porabe lahko podjetje porabi

največ 300 din letno na osebo, prekoračevanje te meje pa je močno obdavčeno (progresivna obdavčitev!). Že v letu 1969 smo v našem primeru to mejo prekoračili, ker smo za regrese porabili 335 000 din in zaradi tega plačali 28 000 din dodatnega davka. Za letošnje leto pa zaradi močnih podražitev pri skoraj vseh oblikah regresov že lahko realno ocenjujemo strošek na blizu 700 000 din, plus dodatni progresivni prispevek. To je pa res že višina, ki je vredna pripombe!

Razdelitev denarja vsakemu na roko je sicer na prvi pogled mikavna, vendar skriva v sebi vrsto slabosti. Nekaterih oblik regresov enostavno ne moremo in ne smemo zanemariti, ker je to pri nas nujna in celo že tradicija. Enkratni letni znesek (mimogrede, govora je bilo o

(Nadaljevanje na 8. strani)

Razmišljanja...

(Nadaljevanje s 7. strani)

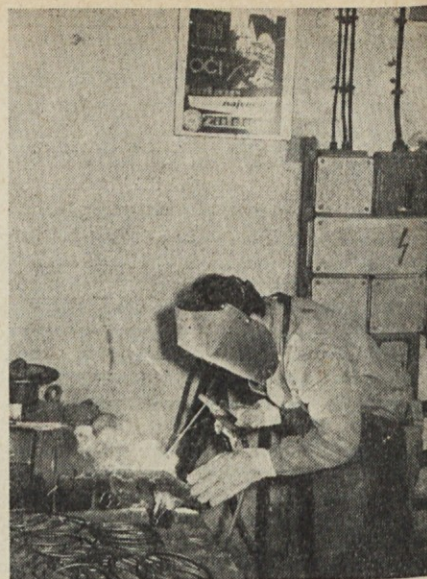
300 din) prav gotovo ne bi bil uporabljen za tiste namene, za katere ga uporabljamo sedaj, pač pa bi gotovo skoraj vsi takoj porabili ta denar. In še to: denar na roko bi po naših predpisih morali nujno šteti za del plače, ta pa je, kot vemo, obdavčena z vsemi rednimi prispevki.

Nedvomno bi ob odločitvi »denar na roko« spravili v neprijeten položaj tudi menzo, in sicer menzo v ožjem pomenu (malice, kosila), medtem ko pri drugih njenih dejavnostih in v domu v Umagu ne bi bilo

ovir, ker menza vse te kapacitete lahko odda domačim ali tujim gostom. Toda koliko naših sodelavcev bi potem še letovalo ob sedanjih, niti ne pretiranih ceni 42 din na dan? Kaj pa zdravstveni, socialni in še drugi vidiki?

Namen tega sestavka je dobesedno v tem, da o regresih razmišljamo. Naj nas ne moti dejstvo, da je DS za letošnje leto politiko regresa potrdil. Če bomo ta voz speljali, si bomo lahko samo čestitali, če ne, bomo prisiljeni poiskati drugo pot. Za to drugo pot in za naslednja leta pa imejmo vedno pred očmi celovitost regresiranja, ko bomo o tem razmišljali, razpravljali in nato odločali.

Janko

Novi pravilnik jasno določa, da mora vsak zaposleni uporabljati osebna varovalna sredstva, če so določena za njegovo delovno mesto. Omenimo naj še, da se vsaka kršitev določb tega pravilnika šteje za hujšo kršitev delovne dolžnosti

Na seji DS je bilo precej govora tudi o regresih. Zapisati pa je treba najprej čisto načelno ugotovitev, ki jo bo DS moral v prihodnje krepko upoštevati: iz sklada skupne porabe lahko podjetje porabi za regrese 300 din letno na osebo, prekoračenje te meje pa je močno obdavčeno (progresivna obdavčitev!)

Spet nov pravilnik

Na seji DS dne 23. 4. 1970 je bil sprejet novi Pravilnik o varstvu pri delu. Kakšne spremembe nam je prinesel spremenjeni in dopolnjeni pravilnik?

Zaradi tehnoloških sprememb in zamenjave strojev v nekaterih obratih podjetja v zadnjih petih letih so se spremenili tudi delovni pogoji na posameznih delovnih mestih. Tako so te spremembe upoštevane v novem pravilniku. Tudi požarna varnost, ki je prejšnji pravilnik ni obravnavala, je sedaj upoštevana. Dalje so nastale spremembe pri uporabi in shranjevanju osebnih varovalnih sredstev in potrebi po njih na posameznih delovnih mestih. Točno so definirane dolžnosti in pravice ves zaposlenih. Pomembna sprememba je tudi, da novi pravilnik opušča

navodila za varno delo v posameznih obratih. To opustitev bodo nadomestila navodila za varno delo na posameznih strojih, ki bodo narejena za vsako delovno mesto posebej.

Zakaj pa nam rabi Pravilnik o varstvu pri delu? V njem so urejene stvari iz varstva pri delu konkretno za naše podjetje, ki jih predpisuje Temeljni zakon. Varstvo pri delu ni bilo vedno tako urejeno, kot je danes. Pred II. svetovno vojno npr.: ni bilo za nobeno panogo industrije nobenega zakona razen za rudarstvo. Šele po vojni so zvezni organi s posameznimi predpisi začeli urejati tudi varstvo pri delu. Danes po 25 letih urejanja in uveljavljanja predpisov iz tega področja že lahko vidimo, da se je glede varstva pri delu dosti spremenilo, v korist delavca.

Omenil bom samo nekaj osnovnih pravic in dolžnosti zaposlenih oseb. Pravica do omejenega delovnega časa, ki lahko traja največ 12 ur na dan. Pravica in dolžnost osebe na delu, da uporablja pri svojem delu, če je potrebno, raznovrstna osebna varovalna sredstva. Pravica do prekinitve dela, če je oseba na delu življenjsko ogrožena. Dalje ima vsaka oseba na delu pravico in dolžnost do strokovnega in varstvenega izobraževanja, do preventivnih zdravniških pregledov itd.

Zaradi vseh naštetih in nenaštetih pravic in dolžnosti v zvezi z varstvom pri delu se seznanim s Pravilnikom o varstvu pri delu, da boste delo opravljali varno, v korist sebi in skupnosti.

Varnostni delavec

Učebina:

Pot svobode
Komericalna služba
Nekaj besed o proučevanju tržišča
Ogled predilnih strojev v tovarni
»Mackie«

XIV. redna seja DS
Proizvodnja in kvaliteta v marcu 1970
Kako bomo volili?
Razmišljanja o regresih
Spet nov pravilnik

Izdaja v 850 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Ingo Paš. Ureja uredniški odbor: ing. Janko Ukmar, ing. Lado Zabukovec, dipl. ing. Janez Pezdur, dipl. ing. Avgust Orehek, dipl. ing. Boža Pogačnik, ing. Jože Klešnik, Cilka Mrdženovič, dipl. ing. Branko Novak, Majda Skrinjar, Ivo Sešek, dipl. ing. Alenka Korč-Pleteršek, dipl. ing. Franc Verhovec, Janez Rainer. V uredniškem odboru sodelujejo po službeni dolžnosti: direktor, predsednik sind. org., sekretar ZK, predsednik mlad. org. Natisnila in kilšeje izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani